

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över Skyddet för EU:s finansiella intressen. Ändringar och kompletteringar i svensk rätt (SOU 2023:49)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69) och förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Utredaren lämnar i delbetänkandet, mot bakgrund av en formell underrättelse från Europeiska kommissionen om att Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 3.2 d i och iii i det så kallade SEFI-direktivet, förslag till författningsändringar i skattebrottslagen för att möjliggöra att även muntliga uppgifter kan leda till straffansvar. Därtill föreslås en ny reglering i skattebrottslagen. I denna reglering tydliggörs att en uppgift avseende mervärdesskatt ska anses vara oriktig om den som lämnat uppgiften kände till eller borde ha känt till att uppgiften avser en transaktion som ingick som ett led i ett undandragande av mervärdesskatt även om uppgiften i sig framstår som korrekt. Mot bakgrund av att skattebrottslagen och skatteförfarandelagens bestämmelser om skattetillägg är starkt sammankopplade föreslår utredaren att ändringar motsvarande de som föreslås i skattebrottslagen också görs i skatteförfarandelagen.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Regeringen beslutade den 9 juni 2022 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att föreslå åtgärder för att förhindra bedrägerier och skatteundandragande på mervärdesskatteområdet (dir. 2022:54). Enligt direktivet skulle utredaren i ett delbetänkande föreslå åtgärder med anledning av Europeiska kommissionens formella underrättelse om Sveriges genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen, kallat SEFI-direktivet.

SEFI-direktivet trädde i kraft den 17 augusti 2017 och är vad gäller mervärdesskatt tillämpligt på allvarliga brott som riktar sig mot det gemensamma systemet för mervärdesskatt som har anknytning till två eller flera medlemsstater och inbegriper en total skada på minst 10 miljoner

euro. Direktivet är inriktat på de allvarigaste formerna av mervärdesskattebedrägeri, i synnerhet karusellbedrägeri, mervärdesskattebedrägeri via skenföretag och mervärdesskattebedrägeri som begås inom ramen för en kriminell organisation. Här bör noteras att den svenska skattebrottsbestämmelsen gäller skattebrott generellt och är inte begränsad till enbart mervärdesskatt eller till allvarliga brott med viss total skada på motsvarande vis som SEFI-direktivet. Enligt utredarens mening finns inte skäl att ändra den tillämpning av skattebrottslagen som finns i dag när det gäller mervärdesskattebedrägerier som sker genom karusellhandel eller via skenföretag utan krav på gränsöverskridande bedrägliga upplägg som omfattar en viss skada. Den nya regleringen bör således uppfylla de krav som ställs i SEFI-direktivet när det gäller att omfatta presentation av korrekta uppgifter i vissa fall, samtidigt som den ger stöd för att bestämmelserna i skattebrottslagen kan fortsätta tillämpas fullt ut vid mervärdesskattebedrägerier.

Kommissionen pekar i sin underrättelse på att den svenska bestämmelsen i 2 § skattebrottslagen endast avser handlingar och inte omfattar uttalanden och att Sverige genom att inte ta upp uttalanden i den aktuella bestämmelsen har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 3.2 d i i direktivet. Kommissionen pekar vidare på att ordalydelsen i 2 § skattebrottslagen är utformad på ett sådant sätt att den inte omfattar presentation av korrekta uppgifter avseende mervärdesskatt i syfte att bedrägligen dölja en utebliven betalning eller otillbörligen skapad rätt till återbetalning av mervärdesskatt. Kommissionen anser att Sverige härigenom har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 3.2 d iii i direktivet.

I utredarens uppdrag ingår att lämna författningsförslag där artikel 3.2 d i i SEFI-direktivet genomförs så att även muntliga uppgifter kan leda till straffansvar enligt 2 § skattebrottslagen samt att bedöma om undantaget för muntliga uppgifter även bör tas bort gällande skattetillegg och i övrigt lämna nödvändiga författningsförslag. Utredaren ska vidare lämna författningsförslag där artikel 3.2 d iii i SEFI-direktivet genomförs så att även presentation av korrekta uppgifter i syfte att bedrägligen dölja en utebliven betalning eller otillbörligen skapad rätt till återbetalning av mervärdesskatt uttryckligen omfattas av lagstiftningen. Utredaren ska också bedöma om ändringar bör göras i skatteförfarandelagen till följd av genomförandet av artikel 3.2 d iii i SEFI-direktivet, och i övrigt lämna nödvändiga författningsförslag.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I remissen anges att om de förslag som utredaren har lämnat inte genomförs finns behov av att på annat sätt hantera de synpunkter som kommissionen i sin underrättelse framfört om att Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 3.2 d i och iii i SEFI-direktivet.

Utredaren anger att om undantaget för muntliga uppgifter tas bort skulle det medföra att uppgifter som lämnats muntligt kan ligga till grund för ansvar för skattebrott på samma sätt som skriftliga uppgifter. Enligt utredarens bedömning skulle det dock inte medföra en ökad risk för kränkning av rätten att inte lämna belastande uppgifter om sig själv i samband med en förundersökning eller under skatteförfarandet då ett straffrättsligt förfarande kan vara nära förestående. Risken för att påtryckningar eller tvång att lämna uppgifter skulle förekomma bedöms inte vara större för muntliga uppgifter än för skriftliga uppgifter.

Utredaren bedömer vidare att det saknas skäl att begränsa förslaget till att omfatta endast uppgifter som avser mervärdesskatt. Även muntliga uppgifter som lämnas avseende andra

skatter och avgifter bör omfattas av det straffbara området. Det sätt på vilket uppgifter lämnas kan i annat fall riskera att skapa osäkerhet om vad som gäller i de fall en utredning omfattar till exempel både inkomstskatt och mervärdesskatt. En enhetlig reglering i dessa avseenden torde också bli tydligare och vara lättare att förstå.

En annan fråga är, enligt utredaren, hur en reglering som förtydligar att även lämnande av i sig korrekta uppgifter kan vara att bedöma som brott enligt skattebrottslagen bör utformas. Ett alternativ är att skattebrottslagen kompletteras med en bestämmelse som förtydligar att även uppgifter som för en utomstående betraktare kan framstå som korrekta – vid mervärdesskattebedrägerier – ska träffas av det straffbara området och begreppet oriktig uppgift. Ett annat alternativ som har övervägts är att regleringen inte skulle vara kopplad till oriktig uppgift utan i stället utformas med utgångspunkt i att korrekta uppgifter i vissa fall skulle kunna vara att bedöma som brott enligt de bestämmelser i skattebrottslagen där oriktig uppgift förekommer.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Förslagen bedöms enligt utredaren inte ge upphov till någon inskränkning som står i strid med EU-rätten.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

De föreslagna författningsändringarna i skattebrottslagen och skatteförfarandelagen ska, enligt utredaren, träda i kraft den 1 juli 2024. Några särskilda övergångsbestämmelser behövs inte.

Kommissionen har i sin formella underrättelse av den 9 februari 2022 framfört att Sverige underlåtit att korrekt införliva bland annat artikel 3.2 d i och 3.2 d iii i SEFI-direktivet. Direktivet skulle ha varit genomfört senast den 6 juli 2019. Det finns således skäl att de författningsändringar som föreslås och som avser genomförande av artikel 3.2 d i och 3.2 d iii i direktivet införs så snart som möjligt. Utredaren föreslår därför att ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2024.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det finns ingen information i remissen om berörda företag utifrån antal, storlek och bransch.

Regelrådet gör följande bedömning. Såvitt Regelrådet kan bedöma berörs inget särskilt segment av företag av förslagen, fränsett de som är ohederliga och inte gör rätt för sig.

Regelrådet finner därmed utebliven redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar i detta fall.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Utredaren bedömer att med föreslagna ändringar i skattebrottslagen genomförs artikel 3.2 d i och 3.2 d iii i SEFI-direktivet. Förslagen bedöms inte påverka den praktiska tillämpningen och bedöms därmed sammantaget endast få marginella samhällsekonomiska och offentligfinansiella effekter. Någon närmare beräkning av de offentligfinansiella intäkter som förslagen i delbetänkandet medför i termer av ett minskat skattefel eller ökat skattetillägg är dock, enligt utredaren, inte möjlig att göra.

Utredaren anger vidare att förslagen inte har någon påverkan på vare sig enskilda företag eller den verksamhet de bedriver. Sammantaget innebär detta att det inte heller uppstår någon effekt på företagen som grupp, vare sig på totalnivå, branschnivå eller med avseende på storlek.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet instämmer i allt väsentligt i utredarens bedömning att förslagen inte kommer att påverka företagen. Det kan förvisso inte helt uteslutas att förslagen kan få vissa indirekta effekter, kanske främst av tvistedrivande karaktär, för ett fåtal hederliga företag. Detta torde dock, så vitt Regelrådet kan bedöma, vara undantagsfall.

Regelrådet finner således redovisningen av förslagets påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det finns ingen information i delbetänkandet om förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag. Av direktiven framgår att bedrägerierna har en negativ inverkan på konkurrensen och den inre marknaden inom EU, eftersom obeskattade varor kan säljas till ett lägre pris på marknaden till nackdel för andra företag som gör rätt för sig och betalar skatt.

Regelrådet finner utebliven redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar i detta fall.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det finns ingen information i remissen om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner inget som talar för att den föreslagna regleringen skulle ha påverkan på företagen i andra avseenden än vad som har redogjorts för ovan och finner således utebliven redovisning godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det finns ingen information i remissen om särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet finner utebliven redovisning av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar i detta fall.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att samtliga delasppekter uppfyller kvalitetskraven. I likhet med utredaren bedömer Regelrådet att förslagen, förutom möjligtvis i undantagsfall, inte kommer att påverka företagens kostnader eller verksamhet. Detta är avgörande för helhetsbedömningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 6 december 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjer och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Ulrika Wienecke.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Ulrika Wienecke
Föredragande